

СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди
Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 133 (12823)

1985 чылдың июнь 9, воскресенье

1925 чылда
ундизилеттинг

Өртээ 3 копеек.

«Союз Т-13» корабльдің борт системалары чоғумчалып
ажылдап тұраа.

[СЭТА]

СЭКП ОБКОМУНУҢ БЮРОЗУНДА

СЭЭКП ТК-нын «Арагаашыны болгаш алгоколизини узуутар талазы-биле хемчегер дугайында» докталын үсүүдээр дээш ажылдың баш-абын үтүндерин СЭЭКП об-оомунун борузунун ээлчегин туралыгга чугаалашкан. СЭЭКП-К-ның болгаш ССР-нин Министрлер Чөвүлениин арга-ашыныны болгаш алгоко-лизини узуутар талазы-биле хемчеглерин республиканын ажылчы чонары уруг дет-тинчилге хүлээп алган. А-агаашы узуутар талазы-биле шим-тирге демделдиз. Уку док-каларын партия, профэилер болгаш комсомол организа-цияларын, куш-ажылчы коллективтерин хурдаларын, аамгайларын чыгыштарынга балбаз-биле чугаалашп т ур-дан. Арагаашчыны, алгоколи-зирни, маңгасталчактарны, куш-ажылдың болгаш хей-ни-чинин сатылгач-чурум жам-ны чычыларын оларга шыгыш-ты-биле көргөн. Арагаашы-ны болгаш алгоколизинге, амагон хайындар чоруту-руу дээш делегате куш-ажыл-чы коллективтер үнүс депу-теттеринин чер-чер Совет-тинин куусомонорунун чам-аында комиссарлары, эки ту-русу дучукарлар, эш хуу-удутары, эрге-чурум камгалар-органнар идеякпей киржил турар. Арагаашыныны бол-гаш алгоколизини узуутар, амагон хайындыр чоруту-рулдуруп, амыдаргалга кал-кын, арага шилес байдалды үргүзүр талазы-биле тодогой хемчеглерин коллективтерде тп турар.

1983 чылдын Дздын Советинин төрөсү РСФС-нин Дздын Со-ветинин Президиумунун чы-гаралары 1983 чылдын июнь 1-де күштүз болуп күр-дизинге колбаштыр ону күр-диз талазы-биле практиктик ажылдар чорутуук турар.

Язны-буру жамындырлар ар дээш июнь 1-ден 5-ке че-ред 771 кижеге админстра-тивтиг хемчег хүлээткен, олар-нын 478-ин штрафтан. Эзир-тир сукунарнын सदарнын чурумун жамкытканы дээш ту-кижеге, самогон хайындырган-ды дээш 20 кижеге, эзирки чо-рааш автомобиль башкаргач-ды дээш 81 кижеге хемчег хү-лээткен. Хей-никти черлеринге арага ишени 64а эзирки чо-раашы дээш 154 кижини түт-күп 47 кижеге арагадан эми-недери-биле чоруткан. СЭЭКП-нин 10 кежигүүнүге, 64 комсо-молчуга, 57 херээккен кижеге назы чептээп 12 кижеге ха-рыскалга оонаган, 115 кижини савгындырган.

Арагаалар чоруту дээш «Тор-салиг советотун профэилер комитетинин даргасы В. М. Бйымас, ол-па советотун ми-нореторуну орапалыкчи К. С. Сендан, Межегей кодаз Со-ветини кууском даргасы П. Е. Усков», Тес-Хеа райкуусом-онун председатели А. А. Кал-гелекшин Д. К. Натсак болгаш элекчилер дээш СЭЭКП кежи-гүүнүгү дун үндүрткен болгаш а-жылдын дучуртук.

Ындыг-да болза, СЭЭКП ТК-нын докталын чамдык прак-тика, профэилер болгаш ком-сомол организацияларинда, куш-ажылчы коллективтерде күзү барымдалалп, кыры-биле дээш чок чугаалашп турар дээрзин СЭЭКП обкомунун ку-розу айткан. Кизил хояраанды болгаш райондар алгоколи-зир пропалганга чорутуу док-каларын хайындарга амагалар-гачыларга хемчег хүлээлэй-турар черлер бар, олар-биле дотажип болбас байдалды ро-жуну тургузуу турар, чак хой-луун, хей-никтинин садырны чедир ажылгалай турар.

Ажылчы чонеринин, анык-тарын дыштангылгын оро-нуктизастар талазы-биле кулпыт-

та чырышкындын албан-чар-
лыктар, күш-культура-спорт
организациялары кошкан ажы-
даг туурар. Арага аймаан сөз-
дөңүнүн чурумун сагырында
чөптөстөр бар.

СЭКП ТК-нын болгаш ССР-
нын Министрлер Чөүөлүндүн
доктаваларын, ССР-нын Дээ-
дэ Советдин Президиумунун
болгаш РСФСР-нын Дээдэ Со-
ветинин Президиумунун Чар-
лыктарын күөсүдир талези-би-
риге келтирсе, чон болтуз ажи-
даг мурдардын партия тоорко-
мунга, райкомнарга, «Тиза-
даг-дугуз» тауду эргеленип
болгаш «Тиза болыт» ком-
наттын партиякомунга, партия,
профсоюз болгаш комсомол
организацияларына, жоорай-
кычына, районнарга, улус,
депутаттарынын көдөз болгаш
суур Советтеринге, бидурулу-
ктарын, советтарын, албан-
чылардын болгаш партия ор-
ганизацияларынын уадуу кучу-
ктарын, ЖКК обкомуну буюру-
дуз.

Партия, профсоюз болгаш
комсомол организациялары-
нын, күш-ажылы коллектив-
теринин куралдарын ээртирерин
ичеңдеп, беддер, күш-ажылы
болгаш митингтин коорум-
чулугун ууруз, арагалар
чоруктары амаа шыгыгы
көөр, оларга хамыраштыр то-
доргон болгаш дарыг кемче-
гелерин алыр.

Клубтарын болгаш культу-
ра бажындарынын ажилын
ижиңдир, стадиондарын, спорт
залдарын эң ажитыг ажи-
даг чураткан чон оруунда
культура-массылга болгаш
культура-массылга ажилын
сайыраңгайжыдар талези-би-
риге ээштиңг кемчелерин пар-
тия, совет органдар, профбю-
лөүлөп, ВЛКСМ обкому,
Культура министрствозу,
Күш-культура болгаш спорт
комитетиде, өскө-даг организа-
циялар алыр.

НАЙЫРАЛЧЫ
УЖУРАЖЫЫШКЫН

[illegible]

болсупубликалар Зелинскини
болсуга Болгария Улус Рес
публикаларын аразыгын экон
диктикти болсуга эртем-техн
икти кады ажилдажылгыны х
удисерин талазы-бизин
хуушундагы сандыгын
иштин устуундагы программа
иштин базар согулалыгын
Варшава Керээзинин
ишчилери чурттарын д
ишчилерти болсуга курун
дизайнчыларын, бо чылдын
арында Варшава болган
ажалышкынын тунелдер
беседе узунда бедин-би
ишчилер корген. Зелински
ишчилестик курунелерин
иштин эвни болсуга сыры
ажалышкынын оларнын
иштин турар байдалын, Евро
па болсуга адегеге та
ишчилер чедикчинин кам
ишчилерин иделеген тендыр
иштин эрге-ажыктарына та
иштин улам ажи быжыл
иштин эргежон чугузгын
иштин онзалал демделген.
Делегей ишчилерин
иштин санал-онлордар сол
ишчилерин узунда делегей
иштин амгы душкурлугу бай
иштин дайынга уауру куш
иштин политикти болсуга и
иштин улганышкындын х
иштин чокке олерин
иштин дегел деп кел
иштин каантуну х
иштин атын кам
иштин Делегей карылзала
иштин чгид болсуга харын
ишчилерин иштин илэр
иштин аргазын дилеп тывар
иштин салышкыны коммуни
иштин болсуга социалисттик
иштин дил-демократиял пертиялар
иштин кады ажилдажылгы
иштин болуу дээрин дуржу
иштин кергускен. Хурузлекинде
иштин емденер, эмчилер, иш
иштин турар болсуга урам чуул
ишчилери катташын тур
иштин иштин
иштин иштин

хүний шимшигшин дөлөгөө
литатизагч урс-тунел
цагай алдариин чөдирин
давар арга-шинхити улаа
цөдөлгөйи киш болуу
цаадаар Тажикын камгал
дээр турбул турар буу
хой-инити болуктуриин ку
шинкиннерин СЭКП бол
БКП бедин-биле унелөг
турар, ынчанга оларнын б
ныг ажил-чорудулзагын б
цуг-даг чдг бээрине бел
Дөлөгөйдө байдалдын б
ле нарн чуулдери турал
чи талачине эскерлиши
мер болунар аргалыг ба
дин бөсөданы киржижи
онзалал дөмдөглээн. Ону
дг аймагынг чулге чам
чуга - дсн эргечк бол
Сир дөмөй айыл чок
далдыг болурунун принцип
тин шынгын сагырынга
дөзилээ, чөлүг дугур
алышкыннарны медин
рынга АКШ-тин болгаш
галази-биле онг эвилелчи
риник белен чоруу неге
нип турар. Европа дикпе
чуурлуг чоорукту кошадм
мык керэжне Балканын
киришти Европанын
буру девискээрлеринге я
луг чөлсөн онг онзалал
болунар дикме уулг ба
Турган турар ийик.

М. С. Горбачевту чагы
дык аян-чорун кылгы бол
рига келрин тш Т. Жи
чеган. Он чагалганы ө
чөттиришин-биле хулээ
ган.

Чүрөктин ханызындон
бэзүрүн байдалынга эр
ужурагышкын акы-ду
ийи партизан болгаш со
систият ийи курунине
ахызын бурун билчирин
гаш туруш-боладарынын
ти чорун көргүсөн.

[СЭТА]

С О В Е Т - Б О Л Г А Р
Д О К У М Е Н Т И Г Е
А Т С А Л Г А Н Ы

[illegible]

Т. Жижиков, В. И. Троицкий, А. Г. Громыко, Е. К. Лигачев, Н. С. Соломенцев, М. С. Усманов, А. А. Тихонов, П. Н. Демин, В. И. Долгих, В. В. Кузнецов, В. Н. Пonomarev, С. Л. Скотников, М. В. Звягинцев, И. В. Копитонов, В. П. Чисников, К. В. Русаков, ССРЭ-нин Министр Чувашелиинг Доргазавтотрансбирги оралакчызы И. В. Архипов, эске-даш совет, а ол чиниш болгар албан кижилери аңава турганар.

ААЛЧЫНЫҢ Ы Д Э Э Ш

Чымылданнар булг кижизинг-белек динчана болгаш уругу, балладгиди адыш чакышкычы.Биле тургучанар.

Т. Жижиков, В. И. Ленинин Мавзолейинге чорашса, чечектер салган. Ол ышкыш Биринчи советтаттың хааруну база чекеректер салган.

Аалчы-биле кады К. В. Русаков чораша.

Т. Жижиков хунуну ийгири чыгында Москвадан төрт тургучуна чорупкан. Ол ССРЭ-нин Президиумунун, Биринчи ССРЭ-нин Министр Чувашелиинг халаанын булга чорашаар бузуку ажалкын азын чорупкан кижиле чораша.

Азбурдама Т. Жижиков хистер А. А. Громыко, В. В. Кузнецов, К. В. Русаков, албаныш эске-даш кижилери үлэри.

(СЭТА)

А Л Д А Р Ы Д Э Э Ш

ЗӨВЛӨГ Т.К. СЭРЭГЭЙН ДЭДЭЭ
ХЭСЭЭНИЙ ПРЕЗИДИУМ БОЛ
ХЭСЭЭНИЙ НАЗАР СЭРЭГЭЙН
УЛУУ ОРДУУГАЙ Т. ЖИЖИ
ТӨГӨН АЛАРЫН ДЭЭШ ДҮШЭТ
ЯАГАЛГА ТУРГУУСАЛ.

ДҮШЭТНИЙ ШАЙЛАГАЛА ЗИШ
С. ГОРБАЧЕВ, Г. А. АЛИЕВ
И. ВОРОТНИКОВ, В. В. ГРИ
И. А. ГРОМОВИЧ, Е. К. ЛИ
М. Н. И. РЫЖКОВ, М. С. СО
М. С. С. А. ТИХОНОВ, П. Н
М. И. ДОЛГИЧ, В. В. А
М. Н. ПОМОРАЕВ
Л. С. СОКОЛОВ, В. В. ЗИМЯ
В. КЛИТОНОВ, В. П. НИ
К. В. РУСАКОВ, СЭРЭГЭЙН
НИЙСЛЭЛТ ЧУВАЛШИМ.

ЭРГЭЗНИЙН БИРГИ ОРОЛЦО
И. В. АРХИПОВ, ЕСКЭ-ДЭШ
ХИМЖИЛЭГЭЙН БЭРЭГЧИН
М. Н. НАЗАРДИН
ЯАГАЛГА ТӨГӨН ДҮШЭТНИЙ ШАЙ
ЛАГА ҮЗЭМДЭЭ ЗИШЕР М. С
ГОРБАЧЕВ БОЛГАШ Т. ЖИЖИ
ЭР ЧУГАЛААР СОЛУШИМ, ОН

ылынганар үгү: кийизген:5
 ың динчөө болгаш үргүл-
 ледди адыш чакышкыны:5
 ыг утканар. * * *
 Т. Живков, В. И. Ленин
 Мөөзөлөйгөч чораш, чеч-
 тер салган. Ол ышкыш Би-
 динмес солдаткы хөрүрүн
 база чекестер салган.
 Аалчы-Бие кады К. В. Р.
 сакос чораван. * * *
 Т. Живков хүнүн ийги ка-
 тында Москвадан тер-
 чүртүнө чоруккан. Ол СС-
 ТК-ны, СССР-ниң Дзиди
 бедниги Позидаиунун, Б-
 гаш СССР-ниң Министр
 Чапуелиниң каалаанын бу-
 ныйбар бузууң адышкын аз
 чоруну кылган чораван.
 Азбродоме Т. Живков
 шистер А. А. Громько, В.
 Кузнец, К. В. Русакос, алб-
 нын өскө-да кижилери үл-
 (СЭТА)

АЧЫ-ХАВЫЯЗЫН ДЕМДЕГЛЭЭН

чызы Ева Пальмер боду-
амыдыралын тайбың бол-
у делегей байдалының дүш-
үрлүгү чорун чавырылдыра-
дээш, үлүстөр аразына
тырал болгаш кады ажил-
кылга дээш амыр-дыш чок
миселге бүрүнү-биле бер-

Улустар аразынга тайбынны
ыйжылаары дээн Ленин
шаңнал-биле демдеглээн.
Июнь 7-де Кремльге совет
ой-ниитинин төлээлекчилер
ниң байырлыг хуралында Д
егейниң ленинчи шаңналда

рынын талазы-биле комму-
тиң дөргөзү академик Н.
Блохин лауреаттың дипло-
мгош аядын медалын
Пальмерге тавышкан.
Е. Пальмер оң ажилчи-
дулгазын беделчилик үн-
туулары дээш чүрөткн х-
зындан өөрүп четтиргн
клереткен. Бистерниң «Ша-
—Совет Эвилели» нийтели-
чедип алыр дээш чүткүл-
рер чүүдүргөзис болза,
быңның эрге-ажыктары д
ажылдаары, манавайн, амд

зында экин эрттир орай-
да, дайынчы баш удур
дурбазы ол бооп турар
ол демендгээ. Бистер
аргаларны аягылар ую-
бис бактаал туруп келге-
байтайгы куннеринден ки-
лээш, ленинчи утганчы
биле чайгылгы чок чор
рар кызы-буру чуртты
е жамыкты, мурунунда соа-
руненич тайбычга ынак
тикезынчы дугайинда ш
медээлери нелтередир
гула бооп турар, бистер

дл чөпсөктөрүн кызы
рын, мжити чөпсөглө
ни кызырарын болг
зінде бергаш — боо-
бүрүмү-биле дүжүрө
турар ССРЗ-нин дош
литиктиг саналда
АКШ-тын болгаш оо
чилериник ол саналда
ге хүлээп албайн азы
ралга ботандырырын
чаар шалтыктыг турар
нел көөр умжурлуг б
лауреат медалгаан.

рла
шки
кед
сеж
көр
ы п
-би
ило
ы ч
ыд
ж
де
де

XXVI СЪЕЗДИДЕН СЪЕЗД ЧЕДИР XXVII
МОЦГУН-ТАЙГА РАЙОН
ХӨГЖҮЛДЕНИҢ ОРУУ-БИЛЕ

Улусунун өнүгүшүнө күүрүктү
алып-бериш үчүн чыңалып кеткен
улусу революциянык. Совет
Элинин аягындагы Улустар-
дын эзгиртичсиз дуушар-
ын. Коммунисттер партиянын
болгаш Совет чакыткан ада
сөгүш салыштыгынын аягы-
нда бистин республика
улам жоготуп, сайырлар ту-
рун. Девиздер талазы-беле
кыдыг-кызыглар черде, а амь-
дыралы Тыванын кайы-да бу-
лунгундан илгилгес. Мөңгү-
Тайга райондан ону бадаткан
кылдыр көрүп болур.

Бир сөздөндөн даразындагы
сөздө болуп уеге чедир
чедип алган чединчикинери
демделгээрине чачыл апар-
ып, кыдыгында мурунгу кы-
чылдары кыс көрүшкөн, а
чылдар дугузунда кайы кире
терчи базымдарын чылганы-
сыны каталгаза база артык
звес. Идип көрүшкөн черде,
Мөңгү-Тайганын девиздер-
инин шаанда хоудуру өргөн
бесин турбадан деп болур. Он
көдир кылалардынын өрөң-
дөгү, дөдгөм хоулуларын
көшкүн өлгөрдөр каш малай
эзиреп, чыл-чылы-беле өспөс,
өскөрүлбөс амьдыралын
уламчылап келген.

Улусчу резолюция, тилгиз, он
оюу сондоа Совет элинин
сосотулган Тат каттышканда
сөздөгү араттар коллективтик
ажыл-өгөмжө каттыгып, сурж-
жун амьдырмаче шилзөөн.
Кыдынын аягы-айгылары чаз
уенин машина-техниказы-беле
чөспөгөндөн, экономика тала-
зы-беле быжыгып өгөлдө.
Жоухудисттерин базымдарын
сөнгө эгелзөөниң төөгүлүгү

Чылдар, эрктен туруп. Ма-
гун-Тайга девиздерин
чаартылгалар болуп, биле
мергежили бедик үндөз
кадрлар немейин кээп турга
Он уламдындан салбырла-
тургандындан колхозтор орг-
ниаастотунып, район тургу-
тунуп, аягыл-агылар совош-
тарже шилзөөн.

Партиянын XXVI съездин
болуп турган үндөз Мөңгү-
Тайга район аягыл жогкулду-
лук, улус ажил-агылынын б
гү адырларын, базазы б
рун быжыккан девиздер кы-
дыр жогтуп берген. Аасоо-
кыдыгында, чоң онту б
чылад чединчикини дөдгөм
СЭПТ ТК-нын, ССРЗ-ини МК
кыдыр Чөүүлелинин, ВЦСП
тин болгаш ВЛКСМ ТК-ни
шылчирип Кызыл тугун
алаш, он бирги беш чыл
шылчыны базымдар-биле ки-
ле. Совет Элинин Кичи
мунистик партиянын уаду-
тулгазы-беле, партия, сов-
болгаш көм-китини органи-
цияларын хүн туру күж
ныишкени-беле куш-ажыла
чединчикинери мөңгү-та
гелжидар дөдгөмөл бадат-
келген. Он бирги беш чыл
оюу он бирги беш чыл б
тагыт уш чыланда СЭПТ ТК
аа обкомунун, республика
Министрлер Чөүүлелинин
проблөөүлгөндөн болгаш
ВЛКСМ обкомунун шылчи
Кызыл тутканы-беле шаңды
келген, а эрктен чылда ч
динчиктин аялы дээ
СЭПТ ТК-нын, ССРЗ-ини МК
Министрлер Чөүүлелинин, ВЦСП
тин бале ВЛКСМ ТК-нын

инир алты тигиниң алаң-
анон болуп, аң дээрлең
түгүлүп, бүгү ажилчы-жүзүңү
шудугу куш-ажылчыны, улус
ажыл-агынчыны адыр бүрүзүн
кеңе буюдукчул ажилдың
түңгөйлө болуп. Ол ышкыш
«Мөгөн-Бүрөт» совхоз, Көргы
кедээ Совет, Бол-орулга-
арыгалың, септелге-тудуг
участку дээр ышкыш коллективтер
үзө-түс-түз тийилеки болуп
улут турганар,.

СЭЭК-ини XXVI съездинин
ден XXVII съездине кедир
эртип турарымыз бо үөдө
районнуң амыдыралына, бистин
республиканың бистин
күрөлдөргө дээр, тевис-
көргө чөй болгунан. СЭЭК-
ниң Дзоди Советинде сөңгүлдө-
дөргө, Совет Тываның 40 чы-
лыңына баша РСФСР-ниң
болгос Тыва АССР-ин Дзоди
Советтеринге сөңгүлдөдөргө,
улут Тийлелгениң 40 чылыңга
үчүштү куш-ажылчы коллек-
тив бүрүз бедиктен социал-
листик хүлүлгөлөргө ап, ол
төөгүлү байырлардын тө-
лөтүп куткун дээр кызым-
ажылда өгөгөңгөңден мындай
чедикчинерин чедип алдың-
ган. Ол ышкыш хүрүңнүн,
куш-ажылчы сөңгүлдөргө
болгос Тывага талзын-бу-
СЭЭК ТК-ниң ноябрь (1982 ч.)
Пленумунун шиктилерин
бистин ажил-агый тургузууш-
күнукусуна баша улут иди-бол-
ган.

Районнуң партия, совет, ком-
сомол болгос өскө-дө хой-
никити организациаларын куш-
ажылчы коллективтерин
дедиган ажилына аң сөт-
килдиг болупу, планайчыны

күсүлсөдизин чедип алы-
дээр күженишиңинки ажил-
дөвөрүн чедип ап турар.
Уламында мурнакчы тех-
логияны, чар аргаларын ажил-
лап турар буюдукчулдерин
организациаларын саны аз
көлөк Чижээ, керээлди аргы
биле ажилдаар хөс-жө
баштай Тыва септелге-тудуг
участку септелге-тудуг учас-
ту, СЭЭК-иниң 60 чылың ат-
совхозтуң мал чеме белекти
бригадданы шилиңп киргө-
Түш-ажылчы коллективтерин
ропюн бедидеринге, ажил-
дакчы кижил бүрүзүнүң
идекейин көдүрөңгө ол бол-
ка улут укур-дузалыг дөдө-
дөргө.

СЭЭК-ини XXVII съездинин
үчүштүрү, районнуң бү-
куш-ажылчы коллективтерин
бедиктен социалистик хүлү-
лөгөргө алылаан. Ында пл-
ныңи сөңгүлдөргө, баш-
лыктың хүлүлгөлөргө дөдө-
болгос ажилчыларын куш-
абыл-чеме чемегерин ажил-
кылган, камгалга болгаш
магалар чүрүмүң күштелдир-
ган хүлүлгөмишкан, каммат-
тың материалдар күсели-би-
ниң хун ажилдаар дээр эң
лөзөңниңиң олар дөдөң. СЭЭК
ТК-ниң апрель (1985 ч.) П-
нумуна эң М. С. Горбачев
«партияның XXVII съез-
динде бүт белегелдиге аң
гы үөс-ададе кол-кол лозун-
нарны» ол дээрге чөгөдө-
дөргө.

куш-ажыл, сөс биле ажил-хектикти карышпазы, инициатива болгаш харыыска, бодунга болгаш эш-өөруге икелдеди болуру, ону кыды болдуру-даа керек дээс өстөрки районуну коммунисттери. Бүгү иччилери удуруга болдуру турар. Партия комитетуну бурузундан хой-никити күлээлгезинге хамаарылгазы дошо, партияның шийитирлериниң кууселдези дээш, пар-

тага шөлү ажылгалга келген 12 муң беш шээр мал ки камаалар туттуңган, дыка малчиннар чунар-башкылык аларгылаан. Ол үеде йоннуң чурттажылары үш ажык чик машиналары, тек мотоциклди, чус үжөк соодукчулары, үш чыгыс телевизорларны сазалган.

Эртип турар беш чылдан чонгун-тайгажылга бергичтуула. Беластери — теледору чурттакчыларын кергелээзин, газы ажылган парды, дүгөн ужал П-410 самолетуң ужулдуг эгелтсе. Бо дээрге мурундагышкында

ЧУРУКТА: ССР-ниң 60 чылы аттыг совхозтун Тоолыгыда салым кадарчызы Куш-ажылдың Мызыл Туу ордун

өзүндөзін чадыткаары-биле
бо беш чылдың намдын сан-
сүрагайларын көргүзүү кө-
рей; мыйыстыг бода мал
1980 чылда дөрт муң ажыг
турган болза, ам беш муң
ажыг апарган, чыгы малды ол
үеге деңизэрге 121,3 хуу өскө-
көч, хой болгаш өшкү тус-тус-
та 1083 болгаш 1324 өскөн.

Бо чедидинкинер районун
мурнагы ишчилериниң бири
элинеде коммунистерниң
шудуруг ажилынчы түгелчи
дээрин демендегээр апар.
СССР-ниң 60 чылы аттыг көс-
түзүт хойжулары коммуни-
стер К. С. Боргаранның, М. Д.
Биче-оолдун, СССР-ниң Дээди

Одай-оолга болгаш өскө-
он-он мурнакчыларга мур-
тайгажылар чоргоарларың.
Каш-ла ай болгаш он би
беш чыл доостур, СЭКП-
XXVII съездизин ажиттынар.
хүнүн куш-ажылчы көд-
лүшкүн-биле утуур бис.
мунистериниң ол шууга
районун бүгү ишчилери
келти уткуурун чедип ал-
даш партия райком, пе-
комнар бүгү коммунистер
жиздикчи болгаш оргениң
чы ажилын моом сондугар-
күштелдирер.

О. ШАГДЫР-ООЛ
СЭКП Мөңгүн-Тайга рай-
мунун бирги секретары.

ниң эдилекчизи, Тыва АССР-ниң элдарлыг малчыны О.
Хомушкуевич Достан.

[illegible]

КОЛЛЕКТИВТИГ КЕРЭЭ—
А Ж Ы К Т Ы Г А Р Г А

МӨНГҮН-ТАЙГА—
дүүн, бөгүн, даарта

румнун-даа ыдыктыг хүлээлгези. Аңаа уткуштур бедиткен социалистиг хүлээлгелерни өл, оюу ыяал-ла күүседир бис.

Д. ЧҮЛДҮМ.

Мугур-Аксының септелге-түдүг участогунда бригадир.

ЧУРУКТАРДА: райпонуң үлөтпүр барааннарының магазиниеринин бирээзинде; районниң харыл-заа белдирикниң муриакчызы, механик А. С. Самбуу (он талазында); Кызыл-Хая суурда ортумак школаның башкысы, ында партия эге организациязының секретары Т. Б. Иргит (солагай талазында, үстүндө) болгаш «Мөген-Бүрен» совхозтун муриакчы хойжуларының бирээзи, район Советинин депутаты Х. И. Көңгөрүз.

Чеди-Тейде бригаданың
составында 12 киши бар. Бри-
гадистри К. Д. Саев. Оок кежи-
гүннери 300 гектар сугаттыг
шөлдү болбаазырадып, аңаа
мал чечин өстүрүп ат түрер.

Бистин чуртуус партиянын XXVII съездинге уткуштур чоруп орат. Ону чедишининг уткуур дээш уастоктун бүгү кижигүннери шудургу ажылдап, он бирги беш чылдың бешки чылының планын оналдазын чедишининг күүседир сорулганы салган. Сөглээн сөскө ээ болуу бис.

Д. ХОМУШКУ.

А. ДОНГАК,
Сельхозтехника каттыжышынының эргелекчизи,

© Съездиден съезд че-

140 аяжыг аныяктар ажил-
ал турар, оларның дыңа
өйү планның аныаааааа-

изорну көрүп туруп апар-
ган. Амгы үедө 400 ажыг
г-бүлө газ-биле хандыр-
ылган.

мүрнүндө салдырган со-
лорны чедишкинниг күү-
дээш шүдүргү ажыл-
турар. Ону дараазында

Ам-даа Мөңгүн-оол Ир-
иниң аалынга чедип, «Мө-
мени бо-ла айтыра той»

М. НАМЗЫН,
«Бүрэн» совхозтун
у.

Бөгүн—Чиик үлетпүр ажилдакчыларының хуну

КОММУНИСТЕР—МУРНУУ

ОДУРУГДА

Казах ССР. Алма-Атаның Октябрь революциясынын 50 чылы аттыг пест-таавы комбинатынын коммунистери доозукчу чылды шалыпчы ёзу-биле доозарынче ажилчыларны мөөнээр, иштиги кур-лавырларны дилеп тывар айтырылганы чогулмачыг шиптирлер турарлар.

Унелиг санал-оналдарның эгелекчилери бүдүрүлгенин коммунистери — бедик бүдүрүкчүлүг бол-гаш ак сеткилди күш-ажылы-биле даанган хе-рээнге бедик харысалгалы-биле өскөлөргө үлө-герлигер. Ажилчыларның 70 хуузу бригада ке-рээнинче хаара туттунган болгаш ону сайырадып иштетеринче олар улуг сагышты салып турар. Комбинатта тургустунган «Бүдүрүлгенин дээштин болгаш ажилдың шынары бедидеринин» компе-кстинг системасын бүгү цехтерини, килдистерин, участоктарның болгаш бригадаларның ажилын каттыгырған.

ЧУРУКТА: (солагай таладан он талаже) № 1 аргыла-пес фабрикасынын партбюро секретары Б. Белькешев, аргыкчы С. Бастабаева болгаш № 3 цех цегинде партбюлүк удуртукчуу, мастерин дузалакчыы А. Четырин олар ПН-130-Б деп чаа пест аргыяр станоктуң чанында.

В. ЗИННИННИН ФОТОЗУ.

СЭТА-ның фотохроникасы.

БҮГҮДЕГЕ АЖЫКТЫГ ИНДУСТРИЯ

Чурттуң чиик үлетпүрү ажилдакчылары чугула социал сорулганы шиптирлер турарлар. Совет кижилерини эки идик-хеп, мебель болгаш өске-даа чүндөр-биле четче хандыр дээр олар иккундугини кылыгыларын шынарыча утуп турар. Экономиканын интесификациянын байдал-дарында ажилдың ол улангышынын чугулазын СЭКП ИК-ның апрель (1985 ч.) Пленумунун материалдарында онза-лап демделгезин. Ажилчы чондарын чагай чоруту бедиде-ри дээр үлетпүрү база адирларның коллективтери салышкынны кирип турар. Алыг үеде машина болгаш при-бор туудукчулары амыдыралга ажиллаар чус-чус азыз техниканы база дериг-херекселдерин бүдүрүп турар. Калбак хе-регилдеги баранкарны бүдүрүп турарларның дугайында оларның профессионал байырларын бүдүрүгүдө СЭТА-ның корреспонденттери дамчыткан.

Идик кылыкчылары—магазинде

Москваның «Заря» катты-жышкынның кылып турар идиктериниң шупту 500 аңгы хевирлерин оң асортимент дегээр залында каш минута дургунда көрүп кааптып бол-тур. Ыччалажок оларны ды-ка улуг хуусаада дилеп туруп чогадып кылган дээр кижик бурзунга бидингир. Гл идиктериниң хевирлериниң чар-тык кезикин садып алыкчы-ларны магазинге айтырып тур-ганын түннелде кылганы бир октай. Хей муң кижик-лиг коллективти беш чылдык сөөлгү чылында бүдүрүгү программасы садып алыкчы-ларның күзөлдөрүндө тода-раттыган.

— Бистик кылыгыларымыска кол шыгалада болза, улуг-даа, бичи-даа магазинерге ай-өйлөп эрттирип турар шы-нар хүннери болур — деп, каттыжышкынның чигинге директорунуң оракачкызы Л. Белкина чугалаан. — «Бүдү-рүгү — садыг — бүдүрүгү» деп харылаан бижылаары продукция сагырылгында то-да билип, моданың уг-шин тып, улустуң эң алыр кылыг-ларына негелдеди долу хан-дырынга аргалары берип турар.

Магазинерниң садыкчылары-биле кады бүдүрүлгенин шы-нар, техниктиг контрол кил-дистериниң ажилдакчылары баартак артынга туруптар. Чокта чаа Москваның бир идик садыкчыга бүдүрүлгенин икити продукциязын эвес, а чугула чакыс 11-ги цехиниң идиктерин кирип. Херээжен тугульдериниң бир хевирин садып алыкчылар шупту ар-тырбас болган. Ыччалажок ол тугульдериниң үш хуузу бра-к кылдыр эгиттинген.

Специалистер урай кылыш-кынның чылдаганын күлө то-дарткан эвес, а харын ону эдериниң тодагай темгелче-рин айтыкан. Цехтин коллек-тив сүмелери барымдалап технологияны бичи эскерт-кен. Оң мурнунда катат эги-дигенин икити санындан кала, кандыг урай кылышкын болганы азы кедир кылбаан билдинмес турган болза, ам бүгү чүве адышта илдеп бил-дингир.

Бүдүрүлгенин чартыры-биле кады каттыжышкынның бүгү албанларында кылыгыларын шынарын экижидериниң иш-тики курлаавырларын шудургу дилеп тып турар.

Д. СТГ-АНЧЕНКО, СЭТА-ның корр.

Москва.

каттыжышкын кылыгылар бү-дүрүп үндүрерин барык үш миллионга көзүдөткөн: дер-белчин метр бурзунга камнап алдыган ийи грамм чыл бу-руда 30 тонна удазынга ден.

Ол дээрге чуну-даа му-рунунда аргыяр машиналары чартканын түннелди-дир. Улуг даш-шымзын безин чок чартык автомат чыгыш маши-налары калба кижик ажил-дадып турар. Технологту са-гыла-чурумуң кончуг шыгы-раткан, ону сагысас болза, эки шынарлыг продукция бүдүр-түмөс. Колчиг эт болур уда-зынның шынарыча онза ки-чээргейн шалган.

— Хей-хей бүдүрүлгелерден кээп турар удазынын маңа чакшак, катат чикгелдеп тур-рар тускай участокту тургус-кан бис. Бир дербелчин метр-ге камналганы 2 грамм эвес, а 4 грамм чедирерин бодат турар бис. Ычан планга не-мелер чартык миллион кылыг-ларны даярлап турар алвар ийик бис. Онү ам келир беш чылда боттандырар бис—деп, директор түннелди.

В. ЦИОН, СЭТА-ның корр.

Таллин.

лыг дегүм болуп турар—деп, мастер Мунира Садикова демделгезин.

Бригадада Наталья Бычкова, Тамара Карна, Тамара Артина, Любовь Зайцева олар эки ажилдап, күн нормазынын күзөлдөп 150 хуудан куу-лаптайн келгенер. Дыка хей дааранчылар коммунист күш-ажылдың шылыгызы деп бедик ата төлөткөп болган-нар.

В. Г. Шевченконуң мастер-лээн элээди урулар халаттар-ын даярлап турар № 2 бри-гадын ажилы база эки СЭКП-ның XXVII съездинге утуктуур пландан ажыр 15 муң рубльдин дааран кылыгыларын бүдүрерин бо бригада хүлээ-ген. В. Ооржак, В. Дагба, А. Намжап, Л. Хомушк олар бедикте социалист хүлээл-гелерни кымы мурнай алган-нар.

Дааранчы фабрикасында ажил соксөл чок хайныгып тур. Боттарынның професси-нал байырлары—Чиик үлет-пүр ажилдакчыларын күнү-ү фабриканың кол-ктиви күш-ажылы көдүрүлүшүн-биле, бедик сорулгалары мурнунга салган уткуп турары бо. Ше-вер, келжэ кыстарга четтир-дикс деп, канчал сөгелес, байыр чедирбес боор.

Н. КУУЛАР.

ЧУРУКТА: Кызылдың дааранчы фабрикасында он чыл ажыр дааранчылаан Марта Куулар: комсомолчу-ани-ктер бригадынның мастери Людмила Дардан-оол (он та-лазында) мурнакчы дааранчылар Хомушк Чикис, Лидя Монгуш олар-биле; ол бригадынның келжигинери ажил үе-зинде.

О. ОХЕМЧИКТИН ФОТОЛАРЫ.

Арага ишпес чорук—амыдыралдың негелдези

ТОДАРГАЙ УГЛАНЫЫШКЫН-БИЛЕ

Арагалаашкынны болгаш ал-коглизини узуткаар дугайын-да партия, чазактың сөөлгү үе-де үндүргөн доктаал, шипти-пирлерин кайда-даа, кандыг-даа коллективте сайгырып көрүп, аңаа хамарыштыр кандыг ажилдары чорударын планнаан. Ам кайда-даа оң боттанылгасы дээр ажил чо-руп турар.

Арагалаашкынны болгаш ал-коглизини узуткаар дугайын-да хемчеглерин шупту дорту-биле амыдыралга боттанды-рып эгелээнинге кымның-даа сеткили ханар-дыр. Ылаңгыя школа ажилдакчылары бистер аңаа онза таарзынып, ол ай-тырыгы школа коллективинге чугалашкыш, тодагай хемчег-лерин ажилдап кылган бис.

Арагалаашкынның уржундан школаның өөредилге-кижи-дигилер ажилыга багый сал-дарының болу бурз кай-даа-даа школада чакыт эвес бар деп бодаар мен. Ада-иелерниң бир чамдыктарының хөлүн эр-тип «арагалаашкын уруларга хайгаарал чок артар, кичээл-деринге белеткенип, онаалга кылып алыры безин бергедей бээр чамдык таарылгалар тургулаарын кижик эскерер. Арагалаашкын ажил-түлүнү дугайын бодаар сеткили кайда дээр силер. Оларның чамдык-тары уруларынның ижер-чи-рин безин утуптар, арагаа дүлжү берген болгулар.

Өг-бүлөгө урулар кижизин-дигелээни арганың кайи хир-е хоралын чамдыктар херек кырында билеп турза-даа, ажил-толу көрүп турда-ла хей улус-биле кады арага-

лаар болгаш оон кедере-зе шуугаазын үндүрер, аас-сас-даа былаажы бергилээр болгай. Бо-ла бүтүнү бичи кижилер көрүп турарлар. Бештай харын шоолуг эскет чокка эрттирилелтер. Уру-лар-даа чоорту өзөр, а демки арагалаашкын уламчылаа-шкан болур. Эзириникин халдаанчы-даа дам берган. Бо мындыг байдалга элээн у-гадып күзүп көрөп урулар бо-дуну-биле удуртканып эгелээр. Ада-иелери талазында тоомка чок чорук уламчылап-ла турар. Ы. аңгы элээди апарган уру-лар оон эгелээш-ле оран-ба-мыңында оспаксыраар, кудумчуга чоруксаар, оон харын «эштер» тып алгылаар. Кудумчунуң багый салдарына алзыпкан, кижизин-дигелээ урелген оолдар, уру-ларны эде кижизидери чүдөн берге. Школадан, өг-бүлөзиден оспаксырап чораш, бир чамдык оолдар сагыла-чурум-ну-даа хажында бээриниң чыл-дагыны кийе. Херек кырында шак мындыг байдалды, ко-тору өг-бүлөгө ада-иелеринден үн-ген. Араганың хайындан ол бол-ган-дыр. Мээң бо чугалап ту-рар фактыларым чүлге бистик школада эвес, кайи-даа шко-лада, уруларның ада-иелери-ниң эрезинде бар деп бодаар мен.

Ада-иелер ортузунга ара-ганын хоразын дугайында пропаганда ажилын школа коллектив сохоттуп, бүдү-рүлгенин хай-икити организа-цияларын кижикилгези-биле кады чорудар болза, ко-тору Бистик школаның у ажилды келир өөредилге чылында чорудуп кириптер. Бо талазы.

биле эмчилерниң кижикилгези кончуг улуг. Бистик участок эмилгезинде дуржулгалыг эмчилер бер, херек апарган таарылгалар райондан-даа ма-нап болур.

Арагаа урур пропаганданы чүлге ада-иелер, хей-икити ортузунга чорударындан алы-да, ук ажил школага эге клас-тардан-на тодагай улааныш-кынны, перспективтиг план өзүгаар боттаныр ужурулуг. Эске областара, теп черлер-де школаларны дуржулгазы оон үрө-түлелдин бидиктеп турар. Оон дугайын бистер багылар болгаш ада-иелер-даа солунардан номчуп турар болгай бис.

Школачылар ортузунга ара-гаа урур пропаганданы чада-нада аайы-биле чорудары та-арымалыг деп бодаар мен. Урулар класстар аайы-биле бодус, батанка, зоология, анатомия дээр өске-даа эртем. нерин өөрин эртер. Кижик-ниң кадыкшылы-биле холбаш-кан айтырылганы өйө чүте тайабырлап, холбаштырар болбас деп, баш мээзинге, өк-лө-чүрөккө, дыңаарынга бол-гаш көөрүгө арганың хораз-ынның дугайын урулар би-лип алып ужурулугар.

Ындыг ажилды школа бүрү-зунге чорудар болза, икити ажил-херээкс экижир. Ада-иелер уруларга дээр доктаа-мал сагыш салыр, достуг ша-гын културтуг эрттирер бол-за, школаларның өөредилге кижизидилгези көзүлдүр-ле экижир, корум-чурм алдаш-кыннары-даа турбас ужурулуг.

Э. ТЕЖИ

Кызыл район.

УРЖУУ КАНДЫГ БОЛГАНЫЛ

Василий Новиков каш чыл бурзунга шеригден кел-геш, терзэн сохотунга чо-дөңчыл берген. Бо чылдың апрель 20-де коммунист суб-ботничес ажилдап хүнээди, шала келжээликти база-ла чо-лаачы эки Юрий Оюн-биле кады орук аайы-биле каалдыр Карбы Ооржактын аайыга келгенер. Аңаа турда сохот-ку автобус халдып келген. Чолаачызы Николай Алексин—эзирки. Автобузунда олуртуп алган улусу — школарын.

Олар Конгар-оол Монгуштуң кыштынң көрөжиги казып чоруксаар. Межегей школар-ның 10-гу классчылары баш-кызы-биле кады шупту 28 ки-жи. Ол-ла автобуска К. Мон-гуштуң келжээли касып чо-раан улуг улус беш кижик шуптуз эзирин болган. Ка-дары келжээлин кастырар дээр эңдере арага садып ал-ган, оон-биле келер улусун «хүндүлөп турганы ол чүве-дир.

Автобус чолаачызы Н. Але-хин эртен бер чорге шефчи-лер чедиргеш, оон соонда 50 амык кижини чакыс рейс-би-ле ийи киштатга — К. Оор-жактын болгаш К. Монгуштуң кышталарына эскелген. Ажилдап күнээди соонда олар-ны катат Межегей, Кара-булуң чутурларга чедирер хүлээл-гел турган. К. Монгуштуң аайыга школаларны чедир-рип кады, «мен Менге-Доржу сугга чектеш кээди» деп «чи чорупкан. Ажил төнүп турда, чедип келзе-ле — эзирки. Ол-ла эзирип берген чолаачыга Конгар-оол Монгуш база не-мей бергилелер. Ону көрүп турган башкы Ирина Ивановна Михайлова: «Улус дамжаллап чоруп кижик арага шиперер, «Чолаачыга арага берберге дээр-даа тоомкага ким-даа албан. Башкынны мырыяй хе-ректел, чүүү мындыг началь-ник тыттып келдин, «бодунуң бодум билер мен, чед-р-чедирбесин мен билер мен» деп харылаар болгулар.

Суурже амыч ырак черге кылыштар эвес, өөреникчелер эзирки чолаачыны автобус-чуга, эзирки кижилер-биле кады олурар ужурга таарышкан. Оон чоруп чорда — кижик

куду үнер. К. Ооржактын кыштынга чедир пат боорда чеккенер.

Ындыг автобуска канчал суур чедер боор, өөреникчи-лер оон аңгы чорурундан ойталеан. Ол кыштар чанында ийи самосвал машина турган. Башкы-даа, өөреникчилер-даа, бригадир Г. К. Гершова-даа чолаачыларга чалынгаш ту-рупкан. Чамдык өөреникчилер машиналар кырында шупту унуп олуртуп алган. Школага өө-ренип чорда башкылап турган башкызы, ийи-үш-ле класс ку-ду өөренип чоран эш-өөрү оон хире чанып, дилеп турда канчаар боор, Василий Ново-ков биле Юрий Оюн олар дериттинээди, кижилер сеер-шутуң келжээлин ийи-үш-ле чорурган. Өөреникчилер олуртуп алгаш, сүрүжэ утлап-кан.

Серемчилелде, оомун чо-раан болза, аңаа-ла суурга че-де берип болуп турган-на ийи-даа. Ыччалажок суурга чедир 7—8 километр арткада Юрий Оюннуң машинасы В. Новиковтуң эрте халаш бар-ган. В. Новиков доозуналган орукту орта көрбөй, дүрген чоруп ора эрге, солагай та-лакы боту ажытына берген, өөреникчилер инерция аайы-биле оон төгүлгөп, озап-он-дактыг таарылга болган. Хей кезин чымчак черге дүшкөн болгаш кемдээди. Ийи кижик Эмма Оюн-биле С. Сарыбева оларның аар кемдээди берген. Ийи машина оларны экиге дүр-ген чедирер-би. А даяр чор-тукан. А. Година Дарыг-оол-дун кемдээди баштай эскер-тимээди. Өөрү-биле чоруп ор-да бажы дескинер, куксуу келир болган. Өөрү ону арта-жып ал, дамжаллап чорда ма-шина келгеш, алгаш барган. Кемдээ уруларынның бирээ-зиниң деңгээл, эскериниң төжү сынган болган. Оолдун бажы кемдээди.

Бо озап-ондактыг таарылга кымның бурузун-биле бол-ганы, бир-ле дугайында авто-бус чолаачызы Н. А. Алексин-ниң эң харыскаа чок, тоом-ча чок чорунуң уружу. Чо-лаачы кижик, артында-ла кижик-лер өт чорур автобус мунуп чорур чолаачы канчал арага

көөр боор. А кадарчылар Менге-Доржу болгаш К. Мон-гуш Н. Алексинге арага кулуп берип турар, ону хем-херек үлгүдигишкынниң тамызыча чедип турганын ол болгай. Н. Алексин ол «ногосан чылан-ны» сырыбкан, уган-мөдөр-лени шыкымаан болза, озап-ондак-даа болбас, чаш-чалыг назында берттик-бөкөл олар кижик-даа чок турар ийик.

Сохоткуг дирекциязы, ма-шина-трактор партияның харыс-салгалыг ажилдакчылары ындыг өөдөжүк мээлүтү, ара-ганы к и ж и г е канчал автобус идеген, кижилер олур-туп турганы! Ол-ла сохот-тук Кара-булуң салбырыга машина гарамы аңаа ажилдап турган кижилерин харыс-сал-га чогулуп, арага-дары көнүп турганын уружундан өрттөп-кен. Оон каражы 16 муң рубль түнүгү. Бо чылдың фев-ралда эзирки тракторист, ажилдап турган көчөгөри бы-за бастырып каан. Моон ал-гаш көөргө, арага-дары ике-рин аңаа бир чүпү кылдыр көөр, аңаа удур демисел чо-рутпас байдал СССР-нин 50 чылы аттыг сохотка турган. Арагалаашкын — нийтилгө, кижилерге хоралыг боорунда аңаа материалдыг болгаш моральдыг уружуктары. Оон-биле демиселди күштөлдир-ерин, когун эзериниң тала-зы-биле партияның болгаш чазактын хемчеглериниң чугу-лазын ыңгыган чок дөткөп, каттыжып-даа турар.

Озап-ондактыг ол таарыл-гага хамарылгалыг удурту-чулары, башкыны, бригадир-ни, В. Новиковту шуптузун хемчег алган, ыччалажок та-варылганын кол үнгөн дөзү болуп турар Н. Алексинниң чүлге машина мурнын хораз дээрден башка, хей-икитиниң болгаш хоолу органырынның талазы-биле кандыг-даа тор-гала, буруз шыгышкын чок болганы элпеттик. Арагалааш-кын организастаан малчыныг-га хамарыштыр база хемчег хүлээттинген. Ону аңаа эр-тир болбас.

С. МИНТОН, 50 чылы аттыг сохот. Талды район.

Репортаж

Республиканың мурнакчы бүдүрүлгелериниң бирээзи бо-лур Кызылдың дааранчыга фабрикасы «СЭКП-ның XXVII съездинге — күш-ажылы шылыгы 27 декада» деп кыш-кыш социалист кырыш-ты калбартып дугайында эге-лээшкенин үндүргенин болгаш сээд мурнунуң шылыгы эл-ээрге ижерип эгелээш, бедик-кен социалист хүлээлгелери алганын билдир бис.

Дааранчыга фабрикасы шы-лыгы элээлгенин үзүндө пландан ажыр 50 муң рубль-дин дааран кылыгыларын бү-дүрер, оон шундан эки-үч кел-жээли чедер. Чүлге чыдаан кел-жээли чедер деп өң-базын бы-жыдыларын кол — бүдүрүл-гегиче кирип болур.

Бирги көрүлгөдө түннелди-биле Л. Дардан-оолдуң мастер-лээн № 1 бригада шыг-ларан. Ам олар херээжен сарафан даарал турар болду. — Бистик даарал турарымыска модельдер үргүлчү чартынар. Чүлге бо айда безин үш аңгы хеп модельдер даарадымыс. Бо чараш сарафанары түнде нормазыс — 643-тен ажыр да-арал тур бис. Бригада кежи-гунериниң ажилдап турары эки, дуржулгалыг-даа, аныак-да дааранчылардан мак-талга төлөткөп кижилер хей-деп, № 1 бригаданың брига-дери Раиса Монгуш чугала-ды.

Хеп даарал машиналарын токуукайдыр дагжары бир-ле онзагай аялгалыг. Ыччал-жык пестер дааранчыларын дамчып, чоруз-чоруз, белең хелче каракка көзүлдүр куу-луп турар. Шевер дааранчык кыстарын уран холдарыны бүдүрүп турар хуулгаазын ол-дур ийин.

Раиса Сумба фабрикага ажилда-ла 22 чыл болган. Бо чылдарың дургунда кандыг хепти даараван дээрли. Ол коммунист күш-ажылдың шы-лыгызы, Күш-ажылы Алар орденниң ийити болгаш үшү чегелери, медальдар-биле

быжынды пестерин чакыс аялал болгаш, быжындылар складынга апарып, каастага болгаш фурнитурга элементи-риниң четчелээр. Чүлге чыдаан кел-жээли чедер деп өң-базын бы-жыдыларын кол — бүдүрүл-гегиче кирип болур.

Бирги көрүлгөдө түннелди-биле Л. Дардан-оолдуң мастер-лээн № 1 бригада шыг-ларан. Ам олар херээжен сарафан даарал турар болду. — Бистик даарал турарымыска модельдер үргүлчү чартынар. Чүлге бо айда безин үш аңгы хеп модельдер даарадымыс. Бо чараш сарафанары түнде нормазыс — 643-тен ажыр да-арал тур бис. Бригада кежи-гунериниң ажилдап турары эки, дуржулгалыг-даа, аныак-да дааранчылардан мак-талга төлөткөп кижилер хей-деп, № 1 бригаданың брига-дери Раиса Монгуш чугала-ды.

Хеп даарал машиналарын токуукайдыр дагжары бир-ле онзагай аялгалыг. Ыччал-жык пестер дааранчыларын дамчып, чоруз-чоруз, белең хелче каракка көзүлдүр куу-луп турар. Шевер дааранчык кыстарын уран холдарыны бүдүрүп турар хуулгаазын ол-дур ийин.

Раиса Сумба фабрикага ажилда-ла 22 чыл болган. Бо чылдарың дургунда кандыг хепти даараван дээрли. Ол коммунист күш-ажылдың шы-лыгызы, Күш-ажылы Алар орденниң ийити болгаш үшү чегелери, медальдар-биле

шакнаткан. Өөредип каан аны-яктары хей. Ам Тая Монгуш Раиса Сумбаны «бошкым» деп хүндүлөп аадыр.

Лена Ооржак маңа келгеш чаа 3 чыл болуп турар анык уругу. Дуржулгалыг дааранчы-кы Вера Донгакты өөреник-чи биле болуп, ажилдап эгелээ. Ам мурнакчыларын оодурун-че кирген. Л. Ооржакты эш-өөрү Кызыл хорай Совети-ниң депутаттыга сонгаа-ны база хейку чугалап турар чүл.

5 айларның түннелдери-биле эки кижик куш-ажылы көргүзү-лгөри Н. Комуспаевага уаур-тукан № 3 бригада чедип ал-ган. Бо коллективте планын 107,5 хуу кылдыр күстөткен. Күш-ажылдык «Бүдүрүлгөнүнүн» планын 111,4 хуу кылдыр бот-тандырган.

— Бижик сагыла-чурум, ажилдың шынары экижикте-ни чедиктирериниң үкөр дөзү болган. Бригада херээжен өзүгөр ажилдап турарымыс түннелдер эки. Ай са-нында-ла ийи-бир чаа модель-де шиптээди алыр-дур бис. Аңаа дааранчыларын кол-даууда шупту операцияларын шиптээди ал, херек болза, эш-өөрүн солуп шыдаар ара-

ЧУРУКТА: Кызылдың дааранчы фабрикасында он чыл ажыр дааранчылаан Марта Куулар: комсомолчу-ани-ктер бригадынның мастери Людмила Дардан-оол (он та-лазында) мурнакчы дааранчылар Хомушк Чикис, Лидя Монгуш олар-биле; ол бригадынның келжигинери ажил үе-зинде.

О. ОХЕМЧИКТИН ФОТОЛАРЫ.

ЭЗИРИК КӨСТҮР БОЛЗА...

бүдүрүлгеге чакыс-даа ка-нат эзириктестүп келген ажил-дакчыны Устиновтуң сазын кылдыр аар машиналар заво-дуң коллектив туралыгы эң шыгызы-биле көөр. Ол чорукту каталтаар кижикни арагалаашкынга болгаш ал-коглизиге удур демисел тала-зы-биле бүдүрүлгөдө ажилдап турар комиссия сайгар. Бу-рулу кижиниң чурумунуң дугайында, оң иштинде өг-бүлөгө кандыг кижик дээрзи-ни дугайында саналдарга үн-дээлээш, комиссия шиптир-лер урулар: аңаа сагындыг бээр ийикте, азы арагала

